

Anti-Pest Protocol

RK Bs De Duinsprong

1. PLAGEN OF PESTEN?	2
2. WAAROM EEN ANTI-PESTPROTOCOL?	2
3. KANJER	3
3.1 *Anti-pestprotocol: VOOR ALLE KINDEREN	3
3.2 *Anti-pestprotocol: VOOR HET GEPESTE KIND	3
3.3 *Anti-pestprotocol: VOOR DE PESTER	4
3.4 *Anti-pestprotocol: VOOR OUDERS	5
Uitleg van de petten van de Kanjertraining.....	5
3.5 *Anti-pestprotocol: VOOR DE LEERKRACHT	5
4. HOE WILLEN WIJ OMGAAN MET PESTGEDRAG?.....	7
Preventief	7
Curatief	7
5. VIJFSPORENAANPAK	8
6. DIGITAAL PESTEN BUITEN SCHOOL.....	9

1. PLAGEN OF PESTEN?

Iemand laten struikelen, kan plagen zijn, maar ook pesten. Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Bovendien duurt het nooit heel erg lang. Door elkaar te plagen leer je zelfs om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Het verschil tussen plagen en pesten blijft een moeilijke kwestie. Wat in onze ogen plagen is, kan door de betrokkene(n) als pesten ervaren worden.

Toch heeft pestgedrag een aantal kenmerken:

- het gebeurt opzettelijk (doelbewust);
- het gebeurt herhaaldelijk (systematisch);
- er is altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen. Het gepeste kind kan zich niet verweren en voelt zich gekwetst.

Op basisschool de Duinsprong spreken we dus van pesten als iemand (of meerdere personen) doelbewust en herhaaldelijk een ander pijn doet, zowel lichamelijk als geestelijk, waarbij de ander niet in staat is zichzelf te verdedigen.

2. WAAROM EEN ANTI-PESTPROTOCOL?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Wij willen een veilig en prettig pedagogisch klimaat creëren en waarborgen voor alle leerlingen. In een klimaat waarin pesten gedoogd wordt, worden de pedagogische structuur en veiligheid ernstig aangetast. Voor onze school is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie.

Middels dit anti-pestprotocol wordt duidelijk waar wij met elkaar voor staan, en wat we doen ter voorkoming en bestrijding van pestgedrag op basisschool de Duinsprong.

3. KANJER

Dit anti-pestprotocol sluit aan bij de Kanjerboeken en de Kanjertraining die op onze school gegeven wordt. Het Kanjerproject werkt wat betreft pesten ook preventief. Dit hoofdstuk bestaat uit 5 delen: voor alle kinderen, voor het gepeste kind, voor de pester, voor de ouders en voor de leerkracht. Deze partijen zijn allemaal betrokken bij een situatie waarin gepest wordt en worden op deze manier beter geïnformeerd.

3.1 *Anti-pestprotocol: VOOR ALLE KINDEREN

Zie je dat iemand gepest wordt? Zet je witte pet op en meld het aan je leerkracht!

Klikken over pesten bestaat niet!!

1. Ik zet mijn witte pet op, want ik pest niet mee.
2. Ik meld (zelf of samen met andere kinderen) het pesten bij de juf, de meester, mijn vader/moeder of een andere volwassene.
3. Ik durf te zeggen: Houd ermee op! Ik vind het gemeen wat jij doet.
4. Ik vertel het thuis en vraag om ideeën.
5. Ik help bij het maken van een Anti-pest-protocol voor onze klas.

3.2 *Anti-pestprotocol: VOOR HET GEPESTE KIND

1. Ik ga niet huilen, piekeren of verdrietig zijn. Ik doe niet zielig. Ik zet mijn witte pet op en pak het pesten aan.
2. Ik zeg: Dat vind ik niet leuk. Stop er mee. Je doet gemeen. Je maakt me verdrietig, ik wil dat je stopt.
3. Pesten is gemeen. Ik meld dat ik gepest word. Dat is geen klikken!
4. Ik probeer klasgenootjes te vragen om hun witte pet op te zetten en mij te helpen zodat ik niet alleen sta.
5. Ik ga mijn hart luchten bij iemand, die ik aardig vind en vertrouw en vraag om hulp. Dit doe ik bij mijn ouders, de juf of meester of iemand anders die ik goed ken.
6. Als ik mijn witte pet op heb, negeer ik de pestvogel. Hij/zij weet niet eens wat hij/zij doet. Ik draai me om en meld het.
7. Ik vraag een andere plaats in de klas als ik te dicht bij die pestvogel zit.
8. Als ik vervelende e-mails krijg, geef ik door aan mijn ouders of de leerkracht. De volgende keer open ik ze niet eens. Het adres ga ik blokkeren zodat de e-mails niet meer zichtbaar worden.
9. Word ik gepest op Social Media dan blokkeer ik die personen zodat ze niet meer met mij kunnen praten.
10. Ik schrijf een dagboekje met alle vervelende dingen die de pestvogels doen. Dan laat ik dit de juf, de meester of mijn ouders lezen.
11. Ik kan gaan praten met een ander gepest kind.
12. Ik kan boeken lezen over het pesten en geef die dan aan andere kinderen om ook te lezen.
13. Ik kan leuke dingen doen, bijvoorbeeld naar een club. Ik ben dan nooit verplicht met de pestvogel(s) te blijven omgaan.
14. Ik denk alleen aan de leuke dingen die ik met andere kinderen doe.
15. Als ik meer informatie wil bel ik (gratis) de kindertelefoon 0800-0432 tussen 2 en 8 uur of ik kijk op www.pestweb.nl of www.pestten.net.
16. Het is niet mijn schuld. Ik ben zoals ik ben en dat is oké.
17. Ik ben een tijger, een kanjer, ik ben net zo sterk, groot en slim als die pestvogel(s)
18. **IK KAN DE PESTVOGEL(S) AAN ALS IK HULP KRIJG VAN KLASGENOOTJES, JUF/MEESTER, OUDERS, VRIENDEN/VRIENDINNEN.**

3.3 *Anti-pestprotocol: VOOR DE PESTER

1. Ik denk na over hoe het is om gepest te worden. Hoe zou ik dat vinden?
2. Ik kan mijn zwarte pet afzetten: IK STOP MET PESTEN
3. Ik vraag hulp aan de juf, de meester en/of mijn ouders.
4. Ik ga na schooltijd direct naar huis, zodat ik niet in de verleiding kom om te pesten.
5. Ik ga leuke dingen doen met een nieuw groepje kinderen.
6. Als ik een geintje maak, kijk ik of de ander mijn grapje wel leuk vindt.
7. Ik ga nadenken over hoe ik vanaf nu een tijger kan zijn:
 - Wil ik stoer zijn? Dan ga ik op vechtsport
 - Wil ik de baas spelen? Ik vraag een hond
 - Verveel ik me? Is er niemand thuis? Ik ga naar een vriendje om te spelen of ga naar een club leuke activiteiten doen.
 - Pest ik omdat ik bang ben zelf gepest te worden? **STOP!** Ik doe aardig en anderen doen aardig tegen mij
8. Als ik meer informatie wil bel ik (gratis) de kindertelefoon 0800-0432 tussen 2 en 8 uur of ik kijk op www.pestweb.nl of www.pestten.net.
9. Ik kan mijn zwarte pet omruilen voor een witte pet, ook al verwachten anderen dat ik de pestvogel ben.

3.4 *Anti-pestprotocol: VOOR OUDERS

1. Ook mijn kind kan een zwarte pet opzetten en een pestvogel zijn.
2. Ook mijn kind kan gepest worden.
3. Ik neem het probleem serieus.
4. Ik raak niet in paniek.
5. Ik straf niet fysiek, als ik hoor dat mijn kind vaak een zwarte pet opzet.
6. Ik probeer er achter te komen wat de mogelijke oorzaken kunnen zijn.
7. Ik vraag mij af:
 - Voelt mijn kind zich veilig thuis?
 - Voelt mijn kind zich veilig op school?
 - Pest mijn kind uit stoerheid of uit gewoonte?
 - Pest mijn kind omdat het denkt dat het zo hoort?
 - Pest mijn kind omdat het bij de groep wil horen?
 - Welke tv-programma's volgt mijn kind allemaal?
 - Weet mijn kind wel wat het doet, wat het aanricht?
8. Ik besteed extra aandacht aan mijn kind.
9. Ik corrigeer agressieve buien.
10. Ik stimuleer mijn kind om aan sport te doen of bij een club te gaan.
11. Ik overleg met de school, niet met de ouders van een pestvogel of een gepest kind.
12. Ik bied hulp aan mijn kind.
13. Ik lees boeken over pesten en/of vraag informatie op.
14. Ik schakel eventueel een expert in als ik dat nodig vind of de school dit aangeeft.

Uitleg van de petten van de Kanjertraining

Het gaat om het gedrag dat de kinderen vertonen. Kinderen kunnen elke keer een pet opzetten en bepalen daarmee hoe zij op dat moment naar school gaan en omgaan met anderen.

Witte pet/tijger: De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. Maar weet ook wanneer tijd is om weg te lopen.

Rode pet/aap: Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en versterkt hierdoor het gedrag van de pestvogel.

Gele pet/ konijn: Heeft een slecht zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.

Zwarte pet/pestvogel: Gedraagt zich alsof hij zichzelf geweldig vindt en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

3.5 *Anti-pestprotocol: VOOR DE LEERKRACHT

'Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van pesten.'

1. Door het kanjerproject wordt het pestgedrag verminderd en misschien zelfs voorkomen.
2. Wacht niet tot het pesten gemeld wordt, maar let op de signalen, want lang niet al het pesten wordt gemeld.
3. Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:
 - Doodzwijgen, isoleren*
 - Insluiten in de klas, op de gang of het schoolplein*
 - Opwachten buiten school*
 - Slaan of schoppen*
 - Achterna rijden*
 - Altijd een bijnaam gebruiken*
 - Zogenaamd leuke opmerkingen maken*
 - Jennen*
 - Bezittingen afpakken*
 - Opmerkingen maken over kleding*
 - Iemand voortdurend ergens de schuld van geven*
4. Neem leerlingen serieus als pesterijen gemeld worden. Doe je dat niet, dan durft hij/zij het misschien niet weer te zeggen.
5. Is er sprake van onderhuids pesten, dan heeft het geen zin om de leerlingen daar mee te confronteren: de leerlingen zullen het ontkennen, zeggen dat het een grapje is of de gepeste leerling de schuld geven.
6. Bij onderhuids pesten moet je het pesten in de algemene zin in de klas aan de orde stellen. Bijv. oorlog en vrede, schending van mensenrechten, kindermishandeling, pesten op school (oorzaken en gevolgen)
7. Is er sprake van merkbaar lichamelijke of geestelijke mishandeling dan moet je direct ingrijpen. Als je niet ingrijpt dan zeg je eigenlijk: 'ga maar door'.
8. Het gesprek dat je met de pester moet voeren is kort en heel duidelijk.
9. Vraag aan de pester: '*Is het jouw bedoeling om het leven van.....zuur te maken?*' Hierop kan/mag de pester alleen maar ja of nee antwoorden. Bij nee, mag het vanaf nu ook niet weer gebeuren. Bij ja, is het een groot probleem en moet je maatregelen nemen.
10. Laat de pester het 'Oeps' blad invullen. (vanaf groep 5 door de leerling zelf, bij jongere kinderen kan een leerkracht het blad invullen) De gepeste leerling kan de voorkant van het 'Oeps' blad invullen. Laat de pester het blad van de gepeste leerling ook lezen. Bewaar de 'Oeps' bladen in de (school)map.
11. De pester moet gaan inzien welke gevolgen het pesten heeft. En dus hoe het gepeste kind zich voelt.
12. Als dit alles geen effect heeft, is de volgende stap het voeren van een aantal *probleemoplossende gesprekken* met de pester om de oorzaak van het pestgedrag te vinden. Mogelijke oorzaken:
 - Eerst zelf gepest zijn, bang zijn om zelf het mikpunt te worden, groot willen doen voor anderen, jaloers zijn, verwend zijn, slecht voorbeeld van..., geweld op TV of internet, reactie op bepaalde stoffen, (te kort aan) aandacht van ouders, mishandeling, nooit gecorrigeerd worden door de ouders, enz.*
13. Niemand is gewoon een pester. Het is aangeleerd gedrag. Een pester kan zijn zwarte pet afzetten. Maar daar is hulp bij nodig.
14. Is de oorzaak duidelijk? Probeer dan de gevoeligheid van de pester voor wat hij met het slachtoffer uithaalt, te vergroten.

15. Maak daarna samen met de pester afspraken over gedragsverandering. Aan het einde van elke week evalueer je samen met de 'pester' of hij/zij zich aan de afspraken heeft gehouden. Hier worden de ouders over geïnformeerd.
16. Bij grote problemen kun je in overleg met de zorg een handelingsplan opstellen.
17. Maar wat als het geen effect heeft? Ga in gesprek op met de ouders. De ouders moet dan- voorzichtig, maar duidelijk- worden verteld wat hun kind anderen aandoet. Ouders kunnen het pesten niet ontkennen omdat je alle voorgaande activiteiten hebt vastgelegd.
18. Als een pester andere kinderen echt mishandelt of eigendommen vernielt moeten de ouders er direct bij worden betrokken.
19. Bij een onhoudbare situatie is de school genoodzaakt de pester te schorsen of zelfs te verwijderen van school.
20. Maar niet alleen de pester heeft hulp nodig. Ook de gepeste leerling moet geholpen worden. Anders wordt hij/zij een konijntje (bang/passief) of juist zelf een pestvogel (pester). Ook de gepeste leerling kan baat hebben bij sociale vaardigheidstraining (kanjertraining) Tijdens de gymles kun je aandacht besteden aan zelfverdediging om de weerbaarheid van de leerlingen te vergroten.
21. Vergeet de hulp aan de hele klas niet. Lees in de klas een boek over pesten. Maak samen met de leerlingen een pestcontract en laat iedereen het ondertekenen. En bespreek ook of iedereen zich er aan houdt.
22. Elke situatie is weer anders, dus je moet zelf proberen in te schatten wat de ernst van de situatie is. Schuif het niet te snel weg, maar leg het 'probleem' eens voor aan een collega of de IB'er. Dan heb je meer steun/zekerheid.

4. HOE WILLEN WIJ OMGAAN MET PESTGEDRAG?

Preventief

Aan het begin van het schooljaar stelt de leerkracht samen met de klas groepsregels op. Deze groepsregels worden herhaaldelijk besproken.

Op basisschool de Duinsprong werken we met de methode "Kanjertraining". Een methode die de sociaal en emotionele ontwikkeling van kinderen stimuleert.

Twee keer per schooljaar vullen de groepsleerkrachten Scol vragenlijst en Klimaatschaal in. Dit zijn twee leerlingvolgsystemen voor sociale competentie bij leerlingen. Vanaf groep 5 vullen ook de kinderen deze lijsten in.

Er wordt gebruik gemaakt van verschillende (samen)werkvormen als kringgesprekken, groepswerk etc.

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken.

Curatief

Naast de preventieve aanpak, hanteren we ook een curatieve aanpak. Deze houdt in:

1. Kleine plagerijen worden met en door de leerlingen zelf opgelost.

2. Indien nodig wordt de hulp ingeschakeld van de leerkracht. Deze zorgt voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met de betrokkenen de ruzie/pesterijen op te lossen.
3. Bij herhaling wordt dit schriftelijk vastgelegd en worden de ouder(s)/verzorger(s) op de hoogte gesteld.
4. Wederom bij herhaling of bij ernstiger pestgedrag treedt de fase van bestraffen in. Dit houdt in:
 - a. Één of meerdere pauzes een gedeelte van de tijd niet actief deelnemen aan het buitenspelen = tegen de muur afwachten
 - Een schriftelijk opdracht maken over de toedracht en zijn/haar rol in het pestgedrag.
 - Er worden afspraken met de pester gemaakt over gedragsverandering.
 - b. De leerkracht legt dit schriftelijk vast in Esis en neemt contact op met de ouders van zowel de pester als de gepeste, voor een bijzonder gesprek. Ook dit gesprek wordt schriftelijk vastgelegd. Tevens brengt de leerkracht de directeur en interne vertrouwenspersoon op de hoogte.
5. Bij aanhoudend pestgedrag wordt door de interne vertrouwenspersoon -indien nodig- deskundige hulp (GGD, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, SOVA-trainingen en/of de externe vertrouwenspersoon) ingeschakeld. De directie en de ouders worden bij dit proces betrokken. Alles wordt schriftelijk vastgelegd door de interne vertrouwenspersoon. De interne vertrouwenspersoon stelt de leerkracht op de hoogte van het (verdere) proces.
6. Bij aanhoudend pestgedrag wordt de pester geschorst of verwijderd van school. Dit gebeurt conform de wettelijke procedures. Alles wordt schriftelijk vastgelegd door de interne vertrouwenspersoon of directie.

5. VIJFSPORENAANPAK

Om het pestgedrag zo breed mogelijk aan te pakken, maken we gebruik van de vijfsporenaanpak.

Naast de

- A. algemene verantwoordelijkheid van de school en
- B. de samenwerking met ouder(s)/verzorger(s), betekent dit:
- C. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt;
 - Naar het kind luisteren en zijn/haar probleem serieus nemen.
 - Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
 - Samen met het kind werken aan oplossingen.
 - Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining.
- D. Steun bieden aan het kind dat zelf pest;
 - Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
 - Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere leerlingen.
 - Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
 - Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining.
- E. De middengroep betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem;
 - Met de leerlingen praten over pesten en over hun eigen rol daarin.
 - Met de leerlingen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
 - Samen met de leerlingen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

6. DIGITAAL PESTEN BUITEN SCHOOL

Chatboxen, msn, facebook, hyves, twitter, sms en what's app zijn allemaal communicatiemiddelen die nauwelijks meer weg te denken zijn uit de leefwereld van kinderen. Over het algemeen hebben kinderen hier veel leuke ervaringen mee, maar deze sociale netwerken kunnen ook een bron van pesterijen zijn.

Na schooltijd kunnen leerlingen elkaar ontmoeten op het digitale web of in werkelijkheid, zoals de sportclub of op het speelveldje. Hierbij kan pestgedrag ontstaan. Als de leerlingen elkaar weer op school zien, kan het tot een escalatie komen.

Hoewel het team van basisschool de Duinsprong niet verantwoordelijk is voor wat er zich buiten school afspeelt, realiseren we ons dat spanningen tussen leerlingen doorwerken in de schoolomgeving. Daarmee wordt het vanzelf een schoolprobleem en zullen we, ook in dit geval, dezelfde aanpak volgen als eerder in dit anti-pestprotocol beschreven.

Directie, teamleden en ouders uit de ouderraad en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol.

